

INNE PRACE

KISZKA J. 1970. Systematyka i stopniowe zróżnicowanie organizmów z podkreśleniem zależności tego procesu od różnych warunków życia. Rozdz. III. W: Materiały pomocnicze dla nauczyciela biologii w III klasie liceum ogólnokształcącego. Wyd. Nauk. Wyższ. Szk. Ped. w Krakowie, Kraków, s. 21–60.

KISZKA J., KOZIK R. 1970. System naturalny jako obraz zróżnicowania świata roślinnego i zwierzęcego. Rozdz. II. Materiały pomocnicze dla nauczyciela biologii w III klasie liceum ogólnokształcącego. Wyd. Nauk. Wyższ. Szk. Ped. w Krakowie, Kraków, s. 5–20.

KISZKA J. 1972. Wychowawczy i poznawczy aspekt pracy studentów w kole naukowym biologów. Prace z dydaktyki szkoły wyższej. *Problemy Dydaktyki Biologii* 10: 244–249.

KISZKA J. 1973. Ochrona środowiska przyrodniczego a program nauczania biologii w szkole. *Biologia w szkole* 5/136/XXVI: 30–32.

GRODZIŃSKI W., JUSZCZYK W., KISZKA J., MEDWECKA-KORNAŚ A. 1974. Problemy ekologiczne i ekofizjologiczne w ochronie środowiska makroregionu południowego. W: S. CYNARSKI (red.), Nauka w Środowisku Krakowskim w latach 1945–1974. Materiały ze środowiskowej sesji naukowej w Krakowie, 4–5 czerwca 1974. PWN, Warszawa–Kraków, s. 279–308.

KISZKA J. 1975. Ochrona przyrody i środowiska przyrodniczego człowieka. W: W. STAWIŃSKI (red.), Jak samodzielnie poznawać przyrodę (zadania i wskazówki). Wyd. Szkolne i Pedagog., Warszawa, s. 132–159.

KISZKA J., MYCZKOWSKI S. 1976. Czy Huta Katowice zagrożi środowisku? Nie najlepsza reklama. Uwagi do artykułu. *Aura* 12: 32.

KISZKA J. 1990. Zbieractwo, uprawa, występowanie i ochrona roślin użytkowych. W: L. ŚWIEJKOWSKI (red.), Rośliny lecznicze i przemysłowe. Klucz do oznaczania. Libra, Warszawa, s. 15–36.

GRESZTA J., NIEMTUR S., KISZKA J., BARSZCZ J., GRUSZCZYŃSKA M., STRUŚ L. 1990. Ocena stopnia zagrożenia lasów górskich w oparciu o rośliny wskaźnikowe. W: Ocena zasobów leśnych w ekosystemach zagrożonych. Wyd. SGGW-AR, Warszawa, s. 70–92.

KISZKA J. 1992. Ochrona przyrody i środowiska przyrodniczego człowieka. W: W. STAWIŃSKI (red.), Jak samodzielnie poznawać przyrodę (zadania i wskazówki). Wyd. III. Wyd. Szkolne i Pedagog., Warszawa, s. 150–178.

PIÓRECKI J., ANTONIEWSKA E., KISZKA J., ŻYGALA E. 2000. Index Plantarum of outdoors cultivated herbaceous plants in Poland. W: T. J. NOWAK (red.), *Prace Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego* 6(1): 3–399.

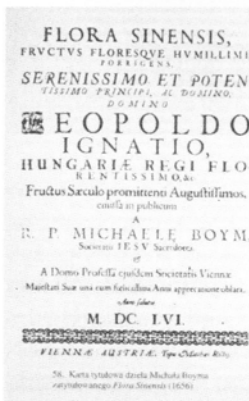
Robert KOŚCIELNIAK, Laura BETLEJA

ROCZNICE, JUBILEUSZE ANNIVERSARIES, JUBILEES

PRO MEMORIA

**395-lecie urodzin
Michała Boyma
(1612–22 VIII 1659),** jezuita, przyrodnika, ur. we Lwowie, zm. w Kuangsi w Chinach, misjonarza w Chinach, autora dzieła na temat medycyny chińskiej oraz pierwszej w świecie pracy dotyczącej flory Chin pt. *Flora Sinensis* wydanej w Wiedniu w 1656 r., zawierającej opisy i ryciny 27 gatunków roślin użytkowych, m.in. pierwszą informację o drzewie chlebowym (*Artocarpus altilis*).

**110-lecie urodzin Franciszka Górskiego
(6 VIII 1897–7 I 1989),** fizjologa roślin, teo-

retyka biologii, ur. w Woli Pękoszewskiej k. Skierniewic, zm. w Krakowie, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, organizatora i długoletniego kierownika Katedry Fizjologii Roślin UJ oraz Zakładu Fizjologii Roślin PAN, twórcy krakowskiej szkoły fotofizjologicznej, członka rzeczywistego PAN, członka honorowego Polskiego Towarzy-

stwa Botanicznego, dr *honoris causa* Akademii Rolniczej w Krakowie. Prowadził badania nad różnymi zagadnieniami fizjologii roślin, m.in. nad procesem fotosyntezy, strukturą kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA), izomerami optycznymi, procesami energetycznymi żywych organizmów, w szczególności nad zagadnieniami entropii, autor m.in. prac: *Plant growth and entropy production* (1966), *Entropie structurale des organismes* (1968), *Space deformation as a separation mechanism of DNA double helix strands* (1976), opracował podręcznik *Fizjologia roślin. Cz. I.* (1962).

100-lecie urodzin Karola Kaniewskiego (14 XI 1907–1 V 1981), botanika, ur., zm. w Warszawie, profesora SGGW, kierownika Katedry Botaniki Przemysłowej, badacza genetyki pszenic oraz histogenezy owoców (m.in. ewolucji perikarpu w owocach roślin z rodziny psiankowatych, 1965, 1966) (zob. *Wiad. Bot.* 40(2) (1996): 56).

100-lecie urodzin Marii Cyrus-Sobolewskiej (15 XI 1907–5 IV 1988), paleobotanika,

ur. w Krakowie, zm. w Gliwicach, długoletniego adiunkta Instytutu Botaniki PAN w Krakowie, autorki publikacji dotyczących historii roślinności, klimatu i stratygrafii czwartorzędu w Polsce, m.in. pionierskiej w polskiej palinologii pracy *Studia nad opadem pyłku drzew leśnych w Puszczy Białowieskiej* (1939, wraz z M. Bremówną), specjalistki w badaniach flor interglacjalnych.

270-lecie śmierci Gabriela Rzączyńskiego (6 VII 1664–12 XI 1737), jezuita, ur. na Podlasiu, zm. w Gdańsku, nauczającego głównie retoryki, filozofii i teologii w kolegiach jezuickich, m.in. w Gdańsku, Lublinie, Łucku, Poznaniu, Sandomierzu, Toruniu, autora pierwszego cało-

ściowego opisu fizjograficznego ziem polskich, m.in. szaty roślinnej, w dziele *Historia naturalis curiosa Regni Poloniae* (1721), wyd. 2. zmienione pt. *Auctuarium Historiae naturalis Regni Poloniae* (1736), traktowanych jako podręczniki w szkołach jezuickich i pijarskich.

100-lecie śmierci Stanisława Chelchowskiego (17 II 1866–23 III 1907), mikologa, flo-

rysty, ur. w Chojnowie w dawnym woj. ciechanowskim, zm. w Ciechanowie, właściciela ziemskiego, założyciela jednej z pierwszych w kraju rolniczej stacji doświadczalnej, autora prac z zakresu mikologii, np. *Grzyby*

podstawkozarodnikowe Królestwa Polskiego (Basidiomycetes Polonici). Część I. *Podstawczaki. Autobasidiomycetes* (1898), a także dotyczących m.in. fitopatologii, florystyki, etnografii.

80-lecie śmierci Ferdynanda Karo (6 V 1845–3 XI 1927), ur. w Brześciu n. Bugiem,

zm. w Konstancinie pod Warszawą, farmaceuty, botanika, członka honorowego PTB, aptekarza m.in. w Częstochowie, Łosicach p. Kielcami i Lublinie; przeniesiony służbowo na Syberię pracował głównie w Irkucku i Nerczyńsku oraz Błagowieszczeńsku n. Amurem; w czasie pobytu na Syberii ze-

brał około 80 000 okazów roślin, w tym nowe dla nauki taksony, współpracował z czeskim botanikiem J. Freynem, który ogłaszał spisy zebranych przez niego gatunków jako „*Plantae Karoane*”; zbiory F. Karo znajdują się w wielu zielnikach na świecie.

15-lecie śmierci Stefana Białoboka
(11 V 1909–17 VIII 1992), dendrologa, ur.

w Czernichowie, zm. w Poznaniu, długoletniego dyrektora Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, współorganizatora tej placówki, członka rzeczywistego PAN, członka honorowego Polskiego Towarzystwa Botanicznego, autora ponad 300

publikacji dotyczących różnych aspektów dendrologii, w tym wielu książek, m.in. *O konserwacji starych drzew* (1951), *Pomologia Polska* (1956), *Zarys fizjologii sosny zwyczajnej* (1967), *Air Pollution and Plant Life* (1984) oraz pierwszego akademickiego podręcznika dendrologii *Drzewoznawstwo* (1955), wieloletniego redaktora czasopisma *Arboretum Kórnickie* oraz popularnonaukowej serii wydawniczej *Nasze drzewa leśne*, do której opracował 14 tomów.

Alicja ZEMANEK

LEKSYKON BOTANIKÓW POLSKICH
DICTIONARY OF POLISH BOTANISTS

64. MARIA BIAŁOBRZESKA

1. DATA I MIEJSCE URODZENIA I ŚMIERCI. Ur. 27 IV 1921 Częstochowa, zm. 3 IX 2004 Kraków.

2. RODZINA. Ojciec – Zygmunt Białobrzecki, inżynier, pracownik wydziału drogowego Polskich Kolei Państwowych, matka – Zofia z domu Zborowska, [brak informacji o innych członkach rodziny].

3. WYKSZTAŁCENIE. 1928/1929–1933/1934 – szkoła powszechna w Częstochowie [w jednym z życiorysów napisała, że szkołę powszechną

ukończyła w 1936, ale jest to mało prawdopodobne]. Od 1934/1935 do wybuchu wojny – III Państwowe Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Częstochowie. Podczas okupacji niemieckiej ukończyła drugą klasę licealną na tajnych kursach zorganizowanych przez profesorów tegoż gimnazjum. W 1941 zdała tajną maturę. Świadectwo dojrzałości otrzymała dopiero 30 III 1945 po zakończeniu wojny; zostało ono wydane przez Państwową Komisję Weryfikacyjną Kuratorium Okręgu Szkolnego Kieleckiego. 1945/1946–1951/1952 – studia na Uniwersytecie Jagiellońskim.

4. STOPNIE NAUKOWE I DANE BIBLIOGRAFICZNE ROZPRAW. 30 X 1952 – mgr filozofii w zakresie botaniki na podstawie pracy „Porównanie właściwości morfologicznych i biologicznych brzozy ojcowskiej, brzozy brodawkowanej i ich mieszańca” (opublikowanej następnie pt.: Właściwości morfologiczne i biologiczne brzozy ojcowskiej, brzozy brodawkowanej i ich mieszańca. Morphological and biological characters of *Betula oycoviensis* Bess., *Betula verrucosa* Ehrh. and their hybrid. *Rocznik Sekcji Dendrol.*